ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು.—ಲಾಭ ಸೇರಿ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರುವುದು ನಿಜವೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್.—ಬಹುಶಃ ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು.—ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲೀಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಸ್ಟೈಕ್ ಅಥವಾ ಲಾಕೌಟ್ ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್.—ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಲಾಕೌಟ್ ಆದತಕ್ಷಣ ಸರಕಾರ ಇಂಟರ್‌ವೀನ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲೀಗಲ್ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿ ಅಡ್ಜುಡಿಕೇಷನ್ನಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲೀಗಲ್ ಎಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೆಲವು ಲೇಬರರ್ಸ್ ಸ್ಟೈಕ್ ಮುಂದುವರಿಸುವರು. ಆಗ ಸರಕಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀರಾಮುಲು.—ಸರಕಾರ ಸ್ಟೈಕ್ ಪ್ರಾಹಿಬಿಟ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಕೆಲಸಗಾರರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಪೋಲೀಸ್ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಕಾರ್ಖಾನೆ ನಡೆಸಲು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್.—ಹೌದು.

MADAM SPEAKER.—Next Question, by hon. Member Sri B. B. Sayanak.

Sri B. B. SAYANAK.—I put Question No. 182.

MADAM SPEAKER.—Anybody to answer it ? No. I don't like this. When the Questions are put the concerned Minister should be present. I would like the Whip to convey it to the Minister concerned. He may please phone up. I will call Qu. Nos. 182, 599, 282 and 358 again afterwards which stand in the name of the Hon'ble Minister for Municipal Administration.

Supply of Fertiliisers at Controlled Price

310. Sri JAYAPRAKASH SHETTY (Brahmavar).—

Will the Minister for Agriculture and Forests be pleased to state :—

(*a*) whether the Government is aware that adequate fertilisers are not made availabe to the farmers at controlled price ;

(*b*) if not, whether the Government intend to take action for improving the supply position ?

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests).—

(*a*) and (*b*) A massive programme of loan assistance to farmers for agricultural in-puts has been launched for the summer crop. Under this programme, in-puts, including fertilisers are being supplied in kind through agencies fixed by Govenment. In view of this, there is no reason to believe that adequate fertilisers are not available to farmers at controlled price.

Sri JAYAPRAKASH SHETTY:—Why Government has failed to supply fertilizers at controlled price while it is overflowing at a higher price in the open market, and why there is difference in pool rate and open market rate ? May I also know whether State Government has got any kind of control over the Fertilizer Corporation of India in getting quota ?

† **Sri K. H. PATIL.** The suggestion will be noted.

Sri JAYAPRAKASH SHETTY: I want to know why the Government has failed to supply fertilizers to the farmers at controlled price while it is overflowing in the market at higher price ?

Sri K. H. PATIL:—It is because of the fact that Government will allocate quota only to the extent available from the Centre, and therefore the quotas may not be quite sufficient to the agriculturists. Steps would be taken to increase the input.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES: It is stated that under the programme inputs including fertilizers are being supplied to agencies fixed by the Government. May I know which are the agencies fixed for Coondapur taluk ?

Sri K. H. PATIL:—The hon. members are aware of the fact that there are only two agencies for the entire State: the Agro Industries Corporation and the Mysore State Co-operative Marketing Society.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರದ ಸ್ಟಾಕು ಇತ್ತು, ಕೊಳ್ಳುವವರೇ ಇಲ್ಲದೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಪವಾದವೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಡೆ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಈ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ದೋಷ ಇದೆಯೆಂದು ತಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್. — ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗೊಬ್ಬರ ವಿತರಣೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಶೆ ಇದೆ. ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಾಕತಕ್ಕ ಗೊಬ್ಬರ 1—10 ಅಂಶ. ನೈಟ್ರೊಜಿನ್ ಗೊಬ್ಬರದ ಮೇರೆ ಜನರು ಆಧಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಗ್ರೀನ್ ಮೆನ್ಯೂರ್, ಡಂಗ್ ಮೆನ್ಯೂರ್, ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇವೆ.

Sri JAYAPRAKASH SHETTY.—May I know whether the State Government has got any kind of control over the Fertilizer Corporation of India in getting quota and price fixation ?

Sri K. H. PATIL.—Certainly not.

ಶ್ರೀ ಎ.ವಿ. ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ.—ಗೊಬ್ಬರದ ರೇಟು ಕಂಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ 30 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇರುವುದು ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 70 ಪರ್ಸೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀರ್.—ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಕಂಟ್ರೋರ್ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜಿ. ಕೊಡಗಿ.—ತಮ್ಮಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನಂಬಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೆ ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಕೂಡ ಆಗ್ರೊ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ? ಬಂದಿದ್ದರೆ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನನ್ನ ಉತ್ತರ ಇಷ್ಟೆ, ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಗೊಬ್ಬರ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಆಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ನನ್ನ ನಜರಿಗೆ ತಂದರೆ ಯುಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ನಿಯಂತ್ರಿತ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದನ್ನು ನಂಬಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಎಂದ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಇರೆಗೇಷನ್ ಏರಿಯಾ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ಅವಶ್ಯಕ ಇದೆ. ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ನೀವು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆರೆ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೆರೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಹೊಣಗಡೆಯವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ದರ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ದರ ಅಲ್ಲ. ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಕಂಟ್ರೊಲ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪೂರಿದಂಥಾದ್ದನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಕೂಡಲೆ ಖಚ್ಚೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ.

Sri B. B. SAYANAK.—Has it come to the notice of the Government that there was a big 'morcha' arranged by the agriculturists to the Deputy Commissioner, Belgaum that fertilizers are not available in Belagaum market ?

Sri K. H. PATIL.—I have noticed that fertilizers are available in Belgaum market. 'These morchas' are quite usual on account of poltical instigation.

MADAM SPEAKER.—Next question No. 358, but the Hon. Minister is absent. Can the Hon'ble Minister for Agriculture enlighten me as to what am I to do ? There are 4 to 5 Questions in the Questions list relatin of to the Hon. Minster for Municipal Administration but the Minister is not here.

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture).—I very much regret. We have sent him. In the meanwhile other Questions be taken up.

Lease of Tanning Bark of Koppal

370. Sri M. VIRUPAKSHAPPA (Koppal).—

Will the Minister for Agriculture and Forests be pleased to state:—

(*a*) whether the Government has leased the Tanning (Tadwad) bark contract of Koppal Yelburga Taluk for 1972-73 to the private Contractors at lower price than the price offered by the Harijans, Tanners' Industrial Co-operative Society Ltd., Koppal;

(*b*) if so, the amount of loss sustained by the Government as a result of this lease contract;

(*c*) the reasons for not giving the lease of abovementioned area to the Tanner's Industrial Co-operative Society Ltd., Koppal ?